

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА
БІЗНЕСУ



МАУП

Кафедра фінансів, банківської та страхової справи

Затверджую:

Директор ННІУЕБ

Семенев-Орлова І.А.

« 02 » вересня 2024 р.

Схвалено на засіданні
кафедри фінансів, банківської та страхової справи
Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри Кришталь Г.О.

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТА ЦІНАМИ

Спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітнього рівня: першого (бакалаврського)

Освітньо-професійної програми: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Київ МАУП 2024

Розробник си­ла­бу­са на­в­чаль­ної дис­ци­плі­ни:

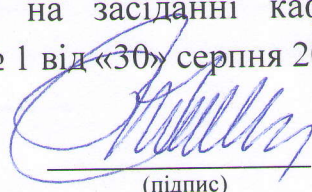
Криш­таль Г.О., д.е.н., про­фе­сор, за­ві­ду­вач ка­фе­дри фінан­сів, бан­ків­ської та стра­хової спра­ви, ННІУЕБ.

Вик­ла­дач:

Криш­таль Г.О., д.е.н., про­фе­сор, за­ві­ду­вач ка­фе­дри фінан­сів, бан­ків­ської та стра­хової спра­ви, ННІУЕБ.

Си­ла­бус роз­гля­ну­то та за­твер­д­же­но на за­сі­дан­ні ка­фе­дри фінан­сів, бан­ків­ської та стра­хової спра­ви (про­то­кол № 1 від «30» серпня 2024 р.).

За­ві­ду­вач ка­фе­дри



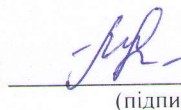
Г.О. Криш­таль

(під­пис)

Си­ла­бус по­го­д­же­но з га­ран­том освітньо-нау­ко­вої про­гра­ми (керівником освітньо-про­фе­сій­ної про­гра­ми) «Фінан­си, бан­ків­ська спра­ва, стра­ху­ван­ня та фон­до­вий ри­нок».

«30» серпня 2024 р.

Керівник освітньо-про­фе­сій­ної про­гра­ми



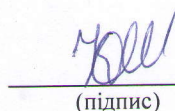
І.О. Брю­хо­вець­ка

(під­пис)

Си­ла­бус пе­ре­ві­ре­но

«30» серпня 2024 р.

За­ступ­ник ди­рек­то­ра ННІУЕБ



І.І. Ка­лі­на

(під­пис)

Про­лон­го­ва­но:

на 20__/20__ н.р. _____ (під­пис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., про­то­кол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (під­пис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., про­то­кол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (під­пис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., про­то­кол № ____

на 20__/20__ н.р. _____ (під­пис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., про­то­кол № ____

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
ННІ управління, економіки та бізнесу
Кафедра фінансів, банківської та страхової справи

Назва дисципліни	Управління витратами та цінами
Викладач (-і)	Кришталь Галина Олександрівна
Портфоліо викладача (-ів)	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-bank-strahovoi-spravi.html
Контактний тел.	+38-(097)-87-93-904
E-mail:	gkryshtal@ukr.net
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/institut-ekonomiki/kafedra-bank-strahovoi-spravi/silabusi8.html
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу

1. Коротка анотація до дисципліни. Курс дисципліни «Управління витратами та цінами» надасть теоретичні знання і практичні навички з питань формування цін та розроблення цінової політики, прогнозування динаміки цін залежно від зміни попиту та пропозиції. Створюються системні знання з типів ціноутворення, методів розрахунку собівартості та включення прибутку в ціни та зв'язок з іншими елементами маркетингової політики фірми.

2. Мета: отримання здобувачами необхідних знань з питань формування і використання цін, по вирішенню багатфакторних проблем ціноутворення в сучасних ринкових умовах, що дасть можливість розробки формування цінової політики і цінової стратегії підприємства.

Завдання: ознайомити здобувачів з функціями, структурою та класифікацією цін; навчити використанню ціноутворення в комерційній діяльності фірм; дослідженню цінової політики фірми; ролі держави у процесах ціноутворення; управлінню витратами в ціноутворенні; оволодіти підходами та методами ціноутворення в галузях народного господарства.

3. Формат курсу: очний (offline).

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Табл.1.

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Вміти збирати фактичні дані, аналізувати й оцінювати їх допустимість, достовірність та достатність для прийняття правильних рішень; Вміти визначати фактори, які впливають на рівень цін. залежно від типу ринку;	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове оцінювання контрольної роботи і усного виступу-презентації

Вміти формувати ціну залежно від типу ринку; проводити цінове сегментування споживчого ринку, визначати цінову еластичність попиту	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми	Підсумкове оцінювання контрольної роботи і усного виступу-презентації
Здатність до оволодіння та розвитку сучасних технологій планування цін на підприємстві.	Повністю. Співвідноситься з метою курсу	Поточне (семінар-круглий стіл), рубіжне (оцінювання індивідуальних завдань-рефератів)

5. Тривалість курсу. 90 год. (3 кредити ЄКТС), з них: 42 годин аудиторної роботи; 48 годин – самостійної роботи, по завершення курсу – залік.

6. Статус дисципліни: *вибіркова.*

7. Пререквізити: Курс «Управління витратами та цінами» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Міжнародна економіка», «Фінанси підприємств», «Маркетинг».

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять, доступ здобувачів до Інтернету.

9. Політика курсу:

- Передбачає роботу в команді.
- Виконання завдань у встановлений термін.
- Відпрацювання пропущених занять можливе під час самостійної підготовки та консультацій викладача.
- Дотримання академічної доброчесності (виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача – відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату).
- Презентації та доповіді мають бути авторськими і оригінальними.
- Здобувачі заохочуються до використання також літератури та джерел, яких немає серед **рекомендованих**.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської/практичної частин:

- **Змістовий модуль 1** «Теоретичні засади управління цінами» (лекційні теми 1, 2, 3; семінарські теми 2-3);
- **Змістовий модуль 2** «Управління ціноутворенням на підприємстві» теми 4-13; семінарські теми 6-11);

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції, семінарські заняття, консультації.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації, письмова програмована лекція.

Лекція-дискусія – метод групового обговорення проблеми з метою з'ясування істини шляхом зіставлення різних думок, способ організації спільної діяльності з метою інтенсифікації процесу ухвалення рішення в групі.

Лекція-аналіз конкретної ситуації нагадує лекцію-дискусію: на обговорення викладач виносить не питання, а конкретну ситуацію (т. зв. мікроситуації, які демонструються аудиторії усно або у вигляді відео-запису тощо). Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Письмова програмована лекція – викладач сам складає і пропонує запитання здобувачам; на підготовлені запитання викладач спочатку просить відповісти їх, а потім проводить аналіз і обговорення неправильних відповідей.

Семінарські/практичні заняття присвячуються розгляду конкретних ситуацій, роботі в командах (малих групах) з презентацією результатів у вигляді доповіді; оглядовий семінар з груповою роботою.

Ви працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (див. *рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- виступ-інформування за темами семінарських занять;
- семінар з індивідуальною та груповою роботою;

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://maup.com.ua/assets/files/publ-adm/nakaz-191.1-0.pdf>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності здобувача	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	8	8
Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
Робота на семінарському занятті	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-		68		82
Максимальна кількість балів: 180					
180:100=1,80. Здобувач набрав Х балів; Розрахунок: Х:1,80 = загальна кількість балів.					

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною), задачі з розрахунку цін.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5 балів.

14. Форми проведення поточного, рубіжного (модульного) контролю та критерії оцінювання.

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі: семінарів-круглих столів та семінарів з індивідуальною роботою. Під час поточного контролю оцінюються такі компоненти:

- повнота відповіді – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 5 балів;
- вільне володіння інформацією, відповіді на додаткові запитання – 2 бали.

Максимальна кількість балів - 10 балів.

Рубіжний (модульний) контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань у формі рефератів за тематикою аудиторних занять та самостійного вивчення матеріалу.

Рубіжний (модульний) контроль у формі реферату оцінюється за такими критеріями оцінювання:

- повнота розкриття теми – 3 бали;
- аналіз різних точок зору, джерел літератури, підходів до вивчення проблеми (питання) – 3 бали;
- самостійність (дотримання академічної доброчесності) – 3 бали;
- правильність оформлення (наявність плану, чітка структура роботи, дотримання встановленого обсягу, правильність оформлення списку літератури) – 1 бал.

Максимальна кількість балів – 10.

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік. На залік виносяться питання за тематикою означених лекцій. Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання заліку див. *Робоча навчальна програма дисципліни*).

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.: Робоча навчальна програма дисципліни).

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D		
60-67	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. Бакунов О. О. Цінова політика підприємства: [навч. посіб.] / О. О. Бакунов, Ю. О. Кучеренко Донецьк : ДонНУЕТ, 2016. - 111 с.
2. Колесніков О. В. Ціноутворення, 4-е видання: [навч. посіб.]/О.В. Колесніков. – К. : Центр учбової літератури, 2019. - 156 с.
3. Лисак О. І. Ціноутворення: [курс лекцій] / О. І. Лисак. Л. О. Андрєєва, В. М. Тебенко.- Мелітополь: Люкс, 2020. - 193 с.
4. Малініна Н. М. Ціни і ціноутворення: [практикум.] /Н.М. Малініна.-Вінниця: ВНТУ, 2015. - 63 с.
5. Пінішко В. С. Ціно- і тарифоутворення: навч. посіб. - 2-ге вид., стереотип. - Л.: Магнолія 2006, 2015. - 303 с.
6. Філіна Г.І. Управління витратами та цінами: [навч. посіб.] / Філіна Г.І. – К.: Персонал, 2008. – 240 с.
7. Ціни і ціноутворення : [навч. посіб.] / Пінішко В. С., Рудницька О. С., Юсипович О. І. ; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 191 с.

Додаткова:

1. Березін О. В., Карпенко Ю. В. Ціноутворення в туристичному бізнесі: навч. посіб. - Суми: Університетська книга, 2016. - 168 с.
2. Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення: [навч. посіб.] /О.Є. Мазур/- К. : Центр учбової літератури, 2012.- 480 с.
3. Пінішко В. С. Ціни і ціноутворення: [навч. посіб.] / В. С. Пінішко, О. С. Рудницька, О. І. Юсипович.- Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. - 191 с.
4. Тормоса Ю. Г. Ціни та цінова політика: [навч. посіб.] /Ю.Г. Тормоса.- К. : КНЕУ, 2006.- 247 с.
5. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика: Навч. посіб. - К.: КНЕУ, 2001. - 122 с.
6. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч.дисц. - К.: КНЕУ, 2003. - 91 с.

7. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: [навч. посіб.]/ Л.О. Шкварчук.- К.: Кондор, 2008.- 195 с.

8. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посіб. - 2-ге вид., виправл. - К.: Кондор, 2004. - 214 с.

9. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2003. - 214 с.

10. Шульга О. А. Ціноутворення: курс лекцій: [навч. посіб.] /О.А. Шульга К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. - 110 с.

Електронні ресурси

1. Андрусь О.А. Ціноутворення. Розрахункова робота. [навч. посіб.] – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 55 с.: Електронний ресурс: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/43478>.

Інформаційні ресурси:

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
7. Головне управління статистики України
<http://www.ukrstat.gov.ua>

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ТА ЦІНАМИ»

Разом: 90 год., з них лекції – 28 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 48 год.

№	Кількість балів за семестр 180	Кількість балів		
	Теми лекцій та семінарських занять	Лекції	Семінарські та практичні заняття	Самостійна робота
Змістовний модуль 1. Теоретичні засади управління цінами				
1.	Ринковий механізм ціноутворення	1 (1 бал)	1 (1+10 балів)	
2.	Структура ціни: собівартість, методи визначення, оптимізація витрат	2 (1 бал)	2 (1+10 балів)	
3.	Структура ціни: прибуток і податки в цінах, націнки (знижки) посередників.	3 (1 бал)		1 (5 балів)
4.	Система цін як об'єкт управління.	4 (1 бал)	3 (1+10 балів)	
5.	Державне регулювання цін в економіці	5 (1 бал)		
		модульна контрольна робота №1 (25 балів)		
Змістовий модуль 2. Управління ціноутворенням на підприємстві				
6.	Формування та види цінової політики підприємства	6(1 бал)	4 (1+10 балів)	
7.	Цінова стратегія підприємства	7 (1 бал)		
8.	Витратні методи встановлення цін	8 (1 бал)	5 (1+10 балів)	
9.	Методи встановлення цін на основі ринкового попиту	9 (1 бал)		1 (5 балів)
10.	Нормативно-параметричні методи ціноутворення	10 (1 бал)	6 (1+10 балів)	
11.	Визначення ціни реалізації на основі врахування поточної ринкової кон'юнктури	11(1 бал)		
12.	Управління цінами на різних стадіях життєвого циклу товару на ринку	12 (1 бал)	7 (1+10 балів)	
13.	Ціни зовнішньоекономічної діяльності підприємства	13(1 бал)		
	Виконання ІНДЗ	1 (30 балів)		
	Поточний контроль	модульна контрольна робота №2 (25 балів)		
	Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 1,85		